

2012-09-21

Till
Miljöprovningseenheten
Attn Lilian Thurfjell
Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

Angående ev. ändringar i efterbehandlingsplanen för Everlövstäkten i Blentarp/Everlöv

Vid besök i Everlövstäkten och diskussion kring efterbehandlingen med Rolf Blank den 8 augusti 2012 kom även frågan upp om en eventuell förlängning av brytningstiden med 1-2 år. Naturskyddsföreningen i Färs blev då ombedd att yttra sig både om den efterbehandling som nu sker och om en förlängning av Blank & Son Grus AB:s grustäktstillstånd.

Nuvarande täktstillstånd gäller t o m 2013. Vid platsbesöket och diskussionerna med Rolf Blank framgick att bakgrunden till ansökan om förlängning är att ökad grusskatt och därmed ökade priser har lett till svagare efterfrågan än beräknat. Detta har resulterat i att den planerade grusvolymen ännu inte tagits ut ur täkten. Förlängning av täktstillståndet innebär att företaget önskar fullfölja den ursprungliga täktplanen och att det grus som ska tas ut kommer att tas inom det nuvarande täktområdets gränser. Ingen utvidgning av täktens area kommer att ske.

Naturskyddsföreningen tillstyrker en förlängning av täktstillståndet. Vår åsikt är att ett sådant beslut kommer att gynna den stora backsvalekoloni (cirka 130 häckande par våren-sommaren 2012) och de sandberoende insekter som under många år gynnats av verksamheten. Vi ser inga nackdelar ur naturvårdssynpunkt.

Beträffande **efterbehandlingsplanen** föreslår vi några små ändringar i den befintliga planen. Dessa bör kunna genomföras utan att befintlig plan revideras. Skånes och hela Sveriges backsvalepopulation har under de senaste decennierna gått kraftigt tillbaka. Detta anses framför allt bero på att häckningslokalerna förstörs vid efterbehandling. Liknande problematik ligger bakom nedgången i de sandmarksberoende insekternas populationer. Generellt gäller att ändrade brukningsformer och upphörande hävd har lett till att områden med vegetationsfria ytor minskat drastiskt i det svenska landskapet. Bibehållna grustäkter har därför blivit refuger för dessa arter. Att det också förekommer en rik fjärilsfauna i täkten, indikerar att det med varlig hand bör skapas flera olika typer av habitat.

Med utgångspunkt från nuvarande efterbehandlingsplan anser Naturskyddsföreningen i Färs att det ur bevarandesynvinkel är synnerligen önskvärt att det för att gynna backsvolorna bevaras genom att

1/ befintliga brinkar i nuvarande efterbehandlingsplan utökas med 10% genom att A/ ytan bakom den utskjutande sand-”udden” mitt emellan de två ”Skärningar för backsvalar” som markeras i grustäktens nordvästra brinkar i efterbehandlingsplanen lämnas som sandbrink, och B/ en liten nu befintlig ca 15 m lång brant brink i täktens NO sida lämnas som brant.

2/ minst två av de befintliga sandhögarna inom täktområdet lämnas orörda (Det finns två större ca 5 m höga sandhögar omedelbart sydost om "Skärningar för backsvalar" i täktens nordvästra del, av vilka den ena har en mindre backsvalekoloni. Dessutom finns en något större nu vegetationsbeväxt, sandhög i täktens södra del.). Dessa sandhögar är nu så gamla att nytt djur och växtliv har etablerats.

De sandlevande insekterna gynnas av nakna ytor på slänter/skärningar med olika lutning. Detta ger upphov till en variation i mikroklimatet, som svarar mot olika insektsgruppers habitatskrav. Syd- och sydvästlägen bör prioriteras.

Enligt uppgift från Per Nyström finns dessutom lämplig flora för fjärilar uppe på slänten på täktens östra sida, och rikligt med rödlistade bastardsvärmare. Även hedpärlemorfjäril, som är NT-listad, har observerats där i sommar. Nektarsökande fjärilar noterades på vadd och monke, men även på kråkvicker. Fjärilarna behöver gräs som värdväxter, som finns på ängsmark som inte är övergödslad eller nerbetad. De kan troligen inte betraktas som störningsgynnade.

Ett förutsebart problem med att inte på "traditionellt" vis efterbehandla grustäkter efter upphörd exploatering är att de nakna markytorna koloniserar spontant av örter och buskar och så småningom växer igen helt. Dessutom kommer brinkar som används av backsvalar att eroderas på grund av nederbörd och ras. Backsvalarna överger dessutom bohål som använts i 2-3 år och flyttar till nya brinkar. En sådan utveckling är givetvis inte gynnsam ur naturvårdssynpunkt. För att bibehålla en levande grustäkt kommer det därför att krävas ett "underhållsprogram". Hur ett sådant ska se ut och finansieras återstår att diskutera. Eroderade eller spontant övergivna brinkar kommer att kräva återskapande med schaktmaskiner. Möjligen skulle igenväxande plana eller svagt sluttande ytor kunna störas (i positiv bemärkelse) kontinuerligt genom tillstånd för t ex ridning, cykling och liknande.

För Naturskyddsföreningen i Färs

.....
Lars Leonardson, sekreterare